

FOKUS FUTURE TENSE 2024

PIŠE: VEDRAN VLAHOVIĆ

Povijest se ponavlja. Prije više od dva tisućljeća, grčki filozof Heraklit je rekao univerzalnu istinu: „Stalna na tom svijetu samo mijena jest“. S tim riječima započela je i ovogodišnja Future Tense konferencija, održana sredinom svibnja u zagrebačkom Mozaik centru. Dok su promjene u prošlosti nastupale s razmakom od nekoliko desetaka, pa i stotina godina u ranom razvoju civilizacije, tektonske promjene društva u modernom vremenu su naša svakodnevica. Poput pandemije ili svjetskih kriza, nitko ne ostaje imun na najmanje promjene u društvu, koje danas vrlo lako zahvaćaju cijeli svijet. Stoga su i futuristi na ovogodišnjem izdanju konferencije, iako uobičajeno optimistični, ipak rezerviraniji što se tiče predviđanja novih društvenih i tehnoloških trendova. Prvi na scenu je stupio profesor Costas Markides iz londonske poslovne škole. U vrlo angažiranom predavanju, dotaknuo se upravo stalnih promjena s kojima smo suočeni, a kako bi kompanije bile otpornije na promjene, moraju integrirati nove strategije i inovativne poslovne modele. „Nije lako razviti kulturu u kompaniji

RS

powered by

RSSSEN

CENTER KVARNER

Moramo se posvetiti sadašnjosti kako bismo sutra živjeli u utopiji

Future Tense 2024

Sjeme za buduću generaciju

koja će poticati ljude da budu kreativni i inovativni. Nitko to ne radi jer im tako kažete, morate raditi na okruženju koje to potiče“, ističe Markides.

Svijet ostavljamo drugima

Futurolog Martin Kruse s Instituta za istraživanje budućnosti iz Kopenhaga osvrnuo se na cirkularnu ekonomiju i prilagodbu društva u svrhu očuvanja okoliša, jer posljedice našeg odnosa prema prirodi ostavljamo našoj djeci. Ne cijenimo prirodu i stvarnu vrijednost koju ona ima. Klimatske promjene ne možemo zaustaviti, ali ih možemo usporiti brzim i odlučnim djelovanjem. Lasse Jonasson s istog instituta održao je po nama najbolje i najaktualnije predavanje, ono o AI-ju. Vrlo je razumno i bez pompe na koju smo navikli progovorio o

▲ ČOVJEK VS AI Zaključak svakog predavanja su oslikali čovjek i AI. Umjetnik zaslužan za ljudsku stranu je Aleksandar Obrenović iz Komunikacijskog Laboratorija, dok se za AI pobrinula hrvatska kompanija Sofascore i njihov dizajner Anton Radačić

Presscut d.o.o. -- Domagojeva 2, 10000 Zagreb, Croatia -- tel.: +385 1 4550 385, fax.: +385 1 4550 407 -- www.presscut.hr -- helpdesk@presscut.hr

▲ **GRADONAČELNICI** Bjelovara, Rijeke i Zagreba su dijelili svoja iskustva oko digitalizacije i održivog razvoja gradova

▲ **FUTURISTI SVJETSKOG GLASA** dotaknuli su se stalnih promjena s kojima smo suočeni, a na koje tvrtke moraju biti otporne. Stoga trebaju integrirati nove strategije i modele

▲ **KLIMATSKE PROMJENE** ne možemo zaustaviti, ali ih možemo usporiti brzim i odlučnim djelovanjem

uporabi umjetne inteligencije u modernom poslovanju. Upotreba umjetne inteligencije u poslovanju više nije pitanje, već koliko će duboko ona biti integrirana. S dozom kritike i opreza moramo integrirati AI u poslovanje, uzimajući pritom u obzir i strogu regulativu koja predstoji. „Ljudi imaju tendenciju da procjenjuju kratkoročni utjecaj tehnologije i podcjenjuju dugoročni utjecaj na naše živote“, poručuje Jonasson. Jedino virtualno predavanje tokom konferencije je imala Rahaf Harfoush, aktualna članica visokog savjetničkog tijela Ujedinjenih naroda za umjetnu inteligenciju: „Tehnologija nije distopija ni utopija, nego nešto između. Nova tehnologija i GEN AI alati pomoći će puno ljudi, ali će mnogima i naštetiti. Stvorit će puno poslova, ali će ih mnogo i ukinuti.“

FUTURE TENSE 2024 FOKUS

Intervju: Lasse Jonasson – futurolog i direktor u kopenhavskom Institutu za studije budućnosti

AI kao umjetnost i stil života

VIDI: Pričali ste o napretku umjetne inteligencije. Razvija li se AI prebrzo, bez prilike za prilagodbu tehnologiji ili njeno reguliranje?

Lasse: Definitivno se razvija brže od onog na što se kao društvo možemo prilagoditi. Također, regulativa i razumijevanje tehnologije kasne za razvojem, pa prije svega trebamo prilagoditi poslovanje novim tehnologijama. Danas kompanije koriste tehnologije koje su stare trideset, pa i više godina. Kad veliki sustavi nauče brže transformirati poslovanje kako bi uključili nove tehnologije, onda ćemo se i kao društvo brže prilagoditi stalnim izmjenama.

VIDI: Umjetna inteligencija danas može izraditi „masovnu digitalnu umjetnost“, glazbu, digitalne crteže... no kao društvo, takvu umjetnost ne pronalazimo značajnom, već sintetičkom. No nije ni svaka tradicionalna umjetnost jednako značajna. Hoćemo li ikad kao društvo početi cijeniti AI umjetnost? Budući da umjetna inteligencija kopira čovjeka, zar takva umjetnost nema „digitalnu dušu“?

Lasse: Kao što AI traži inspiraciju u prethodnim djelima, i sami umjetnici su inspirirani svojim prethodnicima i svojim okruženjem. Sami odlučujemo hoćemo li cijeniti AI umjetnost. Razgovarao sam s brojnim ljudima koji su mi rekli da ne mogu i ne žele cijeniti umjetnost izradenu od strane umjetne inteligencije. Ja ne mislim tako. Na tradicionalnu umjetnost gledamo vrlo pristrano, ali svatko u umjetnosti uživa na svoj način.

Ne bismo trebali gledati na AI umjetnost kao manje vrijednu jer je laka za reprodukciju, već može li AI producirati nešto novo i drugačije u čemu možemo uživati.

VIDI: Sve češće se postavlja pitanje možemo li umjetnoj inteligenciji prepustiti odlučivanje nad vlastitim životom. Od malih svakodnevnih stvari, do racionalnih odluka o karijeri ili pak financijskim investicijama. Koje je vaše stajalište? Može li AI bolje odlučivati o našem životu isključimo li pristranost, impulzivne i emotivne odluke?

Lasse: Što se mene tiče, preferirao bih odluke koje su dodatno utemeljene na procjeni umjetne inteligencije, no postoje i brojni slučajevi kad ne želim da AI odlučuje umjesto mene. Primjerice, što želim obući danas ili kupiti odjeću koja mi se osobno sviđa. S druge strane, AI bi mi mogao pomoći oko toga koje ljude trebam više vidati i koje razgovore s njima voditi. Analizom zajedničkih interesa, AI može produbiti međuljudske odnose spajanjem ljudi sličnih interesa.

VIDI: Apple i druge kompanije su najavile revolucionarni pristup upotrebi umjetne inteligencije u svakodnevnom životu koji bi trebao biti u primjeni već ove godine. Već svakodnevno koristimo ChatGPT, DALL-E i druge alate, no što smatrate da oni misle pod tim pojmom revolucije umjetne inteligencije?

Lasse: Ono što je trenutna kočnica razvoja umjetne inteligencije jest težak

međudomenski rad umjetnih inteligencija. To je ono što te kompanije pokušavaju postići. Pitao sam AI kopilota da mi pomogne oko komunikacije s potencijalnim klijentima i napravio je dobar posao, no zatim sam ga pitao da potencijalni sastanak stavi u moj osobni kalendar. Tu je zapeo jer ima samo jednu moguću primjenu. A to je poprilično jednostavan zadatak, zar ne? Ono što bi bilo revolucionarno jest njegovo ponašanje kao pravog, živog asistenta. Da može predložiti i organizirati sastanke, rezervirati stol u restoranu i druge jednostavne zadatke koje osobi oduzimaju puno vremena. Smatram da to pokušavaju, ali imaju vrlo težak posao jer moraju oduzeti dio odluka korisniku, ali po vrlo specifičnim pravilima i smjernicama. No koje su posljedice oduzimanja slobode korisniku? AI mora imati mogućnost napraviti stvari koje mu zadam, a ne samo reagirati na upit. Što ako hotel traži osiguranje za rezervaciju? Hoćemo li AI-ju prepustiti samostalnu odluku nad našim financijama? Što ako nešto pođe po krivu? Tu se otvara posve novo poglavlje kibernetičke sigurnosti koje još nije dovoljno regulirano.